

tēmas

- Vēlēšanas 2009
- Vide un ilgtspēja
- Politikas kvalitāte
- Mediju kritika
- Cilvēktiesības
- Tiesiska valsts un korupcija
- Starptautiskā politika
- Sabiedrības integrācija**
- Raksti**
- Pētījumi
- Recenzijas
- Prese
- Politikas dokumenti
- Tiesību aktu projekti
- Citi resursi
- Notikumi
- Runas
- Saites
- Pilsoniskā sabiedrība
- Izglītība un nodarbinātība
- Fwd: Eiropa
- visas tēmas

| sākumlapa | sabiedrības integrācija | raksti

Burtu lielums: **AAA**

Pirms balsošanas - asimilēt? ^[3]

Dalījums pilsoņos un nepilsoņos nevar tikt uzturēts mūžīgi, savukārt etnisko krievu skaita pieaugums Latvijas pilsoņu vidū apdraud "nacionālās valsts" nākotni, tāpēc ir vērojama tieksme asimilēt pēc iespējas vairāk krievu, pirms tie iegūst balsstiesības. Šī etnopolitika ir jākorrigē.

✚ **Boriss Cilevičs, Saeimas deputāts**

Latvijas etnopolitiskās situācijas īpatnības

Foto - © AFI

Latvijas valdības uzmanība koncentrējas uz Eiropas savienības iestāšanās sarunu procedūru. Šķiet, ka valdības acīs, ES kļūst par galveno arbitru cilvēktiesību un minoritāšu tiesību jomā, aizvietojo Eiropas Padomi, ANO, EDSO un citas starptautiskās institūcijas. Patiešām, minoritāšu tiesības tiek minētas Kopenhāģenas kritērijos, taču atcerēsimies, ka Eiropas Savienība nav pieņēmusi nekādus juridiski saistošus dokumentus attiecībā uz minoritāšu aizsardzību. Tai nav ne dz mehānismu, ne dz arī institūciju, kuras būtu atbildīgas par situācijas novērošanu šajā jomā.

Kā ES vērtē kandidātvalstu atbilstību Kopenhāģenas kritērijiem? Pārsvārā pamatojoties uz pašu kandidātvalstu valdību atskaitēm. Manuprāt, tieši tāpēc Soross nolēma finansēt vietējo ekspertu sagatavotos ziņojumus. Ziņojumu apkopojums ir iesniegts Eiropas Komisijā kā "alternatīva" informācija par minoritāšu stāvokli kandidātvalstīs. Šis apstāklis lielā mērā arī nosaka šo ziņojumu specifiku. Faktiski, tas ir pirmais mēģinājums vispusīgi, sistemātiski un objektīvi aprakstīt krievu minoritātes stāvokli Latvijā.

Kādas ir galvenās Latvijas etnopolitiskās situācijas īpatnības? Neatkarības atjaunošanas brīdī etnodemogrāfiskās proporcijas bija gandrīz 50 uz 50. Etnisko latviešu politiskā dominēšana tika nodrošināta ar "atjaunotās pilsonības" koncepciju. No vienas puses, tas nodrošināja likumdošanas varas rīcībspēju. No otras puses, tas atņēma lielākajai daļai nelatviešu politiskās līdzdalības iespējas. Šie faktori arī noteica politiku attiecībā pret minoritātēm un attiecīgo likumu saturu (Valodas likums, Izglītības likums utt.).

Tomēr šis dalījums pilsoņos un nepilsoņos nevar tikt uzturēts mūžīgi. Starptautiskās organizācijas prasa veicināt naturalizāciju un piešķir līdzekļus šim mērķim. Vēl svarīgāku lomu šeit spēlē arī "dabiskie" faktori, piemēram, jauktas laulības. Tātad, etnisko krievu skaits Latvijas pilsoņu vidū palielinās, kas, savukārt, izraisa bažas par Latvijas kā "nacionālās valsts" nākotni un aizviena pieaugošo spiedienu uz minoritātēm. Citiem vārdiem, ir vērojama tieksme asimilēt pēc iespējas vairāk krievu, pirms tie iegūst balsstiesības. Tieši ar to ir izskaidrojama gan konsekvēnta izvairīšanās no Vispārējās konvencijas par mazākumtautību tiesībām ratifikācijas, gan stingrāku normu iekļaušana Izglītības likumā, zināmā mērā arī valodas likumdošanā.

Šāds ir konteksts, kādā tiek uzsākta integrācijas koncepcijas īstenošana. Var teikt, ka šī politika ir zināmā mērā efektīva: noteikta minoritāšu daļa izvēlas adaptāciju līdz pat brīvprātīgai asimilācijai. Taču līdzās tam notiek arī pretējs process - dezintegrācija jeb atsvešināšanās no valsts. Šis atsvešināšanās galvenais cēlonis ir valsts nepārprotamā atteikšanās iesaistīties dialogā ar šo, manuprāt, daudz lielāko, krievu minoritātes daļu, ņemot vērā šo cilvēku intereses.

Ziņojuma materiāli nepārprotami norāda uz to, ka Latvijas valsts etnopolitika ir nopietni jākorrigē. Turpmākā pilsoņu loka paplašināšanās ir neizbēgama un būtu tālredzīgāk vairāk rēķināties ar jauno un nākošo pilsoņu interesēm. Vispārējās konvencijas par mazākumtautību tiesībām ratifikācija un godīga īstenošana varētu kļūt par izšķirošu soli šai virzienā. Integrācija ir jāsaprot kā līdzdalība, jo integrācija bez līdzdalības paliks kā birokrātisks izdomājums.

Publicēts portālā 2001. gada 10. oktobrī

✚ [pievienot komentāru](#)

✚ [nosūtīt draugam](#)

✚ [drukāt formātā](#)

Saistītie raksti

[Pētījums "Pirmsiestāšanās procesa ES monitorings: minoritāšu aizsardzība"](#)

["Ceļā uz perfektumu" \(intervija ar P. Semnebiju\)](#)

Ārējie resursi

[Boriss Cilevičs "EU Enlargement and the Protection of National Minorities: Opportunities, Myths, and Prospect"](#)

Uldis Krastiņš "Jāārstē bailes no
minoritāšu konvencijas"

[Par mums](#) | [Kontakti](#) | [Ziedo politikai.lv](#) | [Atbalstītāji](#) | [Autortiesības](#) | [Reklāma](#) | [FAQ](#)

politika.lv
sabiedriskās politikas portāls

© Sabiedriskās politikas centrs
PROVIDUS
Redakcija: redakcija@politika.lv;

Portālā publicēto darbu autoru viedokļi var
atšķirties no politika.lv redakcijas un PROVIDUS
viedokļa. Par publikāciju saturu ir atbildīgi
autori.